

Woordenlijst

Gewelf op spitsbogen: spitsbogen die minstens op twee diagonalen steunen en twee dwarsbogen, gewelfribbel genoemd.

Grafnis: nis in een muur, bestemd als graf.

Kapittelzalen: zaal waar de monniken zich verzamelden om een kapittel uit de regel te lezen en over belangrijke zaken delibereerden.

Miséricorde: zitje onder de klep van een koor-stoel, waarop de monniken discreet konden zitten tijdens de diensten terwijl het leek of ze stonden.

Oksaal: afsluiting tussen koor en schip.

Procure: werkruimte van de procureur, een geestelijke die verantwoordelijk is voor de materiële zaken in het klooster.

Retabel: verticaal decor achter een altaar.

Sibyllen: heidense profetessen die worden geacht de komst van Jezus te hebben aangekondigd.

Praktische informatie

Gemiddelde tijd voor het bezoek: 1u30
Rondleidingen met toelichting. Rondleidingen met audiogids.

Aangepaste rondleidingen voor mindervaliden.

Het Centre des monuments nationaux geeft een collectie gidsen uit over de Franse monumenten, die in diverse talen vertaald zijn. De Éditions du patrimoine worden in de boekhandel verkocht.

Centre des monuments nationaux
Monastère royal de Brou
63 boulevard de Brou
01000 Bourg-en-Bresse
tél. 04 74 22 83 83
fax 04 74 24 76 70

www.monuments-nationaux.fr

De prinselijke graven

Het symbool van de grote dynastieën.

De ligbeelden vereeuwigen in steen de macht van de grote prinselijke dynastieën. Deze traditie is begonnen in de XIIIde eeuw met de necropool van het Huis Plantagenet in Fontevraud en breidt zich uit naar de abdij van Saint-Denis wanneer Lodewijk de Heilige zestien ligbeelden laat maken van koningen en deze laat installeren op de kruising van het dwarsschip. In de XVde eeuw laten de hertogen van Bourgondië, voorouders van Margareta van Oostenrijk, in Dijon prachtige grafmonumenten bouwen. Het plan van Margareta zet deze beweging voort en wil het grafmonument evenaren dat haar vader Maximiliaan in Innsbruck laat bouwen of dat wat Anne van Bretagne heeft besteld voor haar ouders in Nantes.

Ligbeelden, lijkbeelden en pleuranten van Brou

De grafmonumenten zijn ontworpen door Jean Van Roome, Jean Van Brussel genaamd, en door een Brabantse werkplaats gemaakt getuige de onnatuurlijke stijl. De grote ligbeelden zijn van Conrad Meit, een van oorsprong Duitse kunstenaar die vanaf 1526 in Brou is. De opstelling van de grafmonumenten van Margareta van Oostenrijk en haar man is geïnspireerd op de prinselijke begrafenisceremonie, waarbij boven de doodskist, op een praalbed, een pop in praalkleding pronkte. Het bovenste ligbeeld geeft een realistisch portret op het moment van overlijden, het lijkbeeld, naakt in de lijkwade, volgt de middeleeuwse traditie: hopen op de wederopstanding kijkt het naar het oosten, naar een nieuwe dageraad...

Een museum in een klooster

De oude beelden

In de refter zijn de oude beelden te vinden uit de kerk van Brou en andere religieuze instellingen uit de omgeving. De groep van Philibert de heilige, Philibert de schone en de heilige Andreas is het enige overblijfsel van het oorspronkelijke beeld van het westportaal van de kerk van Brou die tijdens de revolutie beschadigd.

De schilderijen

In de oorspronkelijke cellen op de verdieping vindt u: schilderkunst uit de XVIde eeuw, Vlaamse en Franse meesters uit de XVIIde eeuw, caravagesques, XIXde eeuwse landschappen, troubadour schilderkunst en meer recente werken. Onder de portretten Margareta van Oostenrijk en Karel V door van Orley, De ooievaarsjacht van Bruegel de Velours. Een aantal werken van Gustave Doré zijn in gezelschap van Jean-François Millet en Gustave Moreau.

Decoratieve kunst

Renaissance meubels uit de streek van Lyon en lokale meubels uit de XIXde eeuw zijn hier tentoongesteld, evenals een collectie aardewerk uit Meillonas.

Moderne kunst

Wat schilderkunst betreft heeft het museum een voorkeur voor de 'aanschouwelijke' abstractie: rustige, sobere en meditatieve kunst die overeenkomt met de kloostersfeer.

koninklijke abdij van Brou

in Bourg-en-Bresse kerk & museum

Kunstwerk van een keizersdochter

Een daad uit liefde

Brou is aan het begin van de XVIde eeuw gebouwd en is het kunstwerk dat Margareta van Oostenrijk, dochter van Keizer Maximiliaan I van Habsburg en Maria van Bourgondië, wenste om haar liefde voor haar overleden echtgenoot Philibert de Schone, hertog van de Savoie, te vereeuwigen.

Een religieuze stichting

Saint-Pierre de Brou is gesticht op een gallo-romeinse en vervolgens Bourgondische necropool. Kort na de dood van Philibert in 1504 begint Margareta aan de herbouw van de priorij, naar de wens van haar schoonmoeder Margareta van Bourbon.

Een politieke geste

Margareta van Oostenrijk was regentes der Nederlanden gedurende 25 jaar en volgt vanuit Malines de herbouw van het klooster, dat drie graven zal herbergen: dat van haar en Philibert en dat van haar moeder. Margareta sterft in 1530, kort voor de voltooiing, zonder het gezien te hebben. Al in 1791 wordt het klooster historisch monument en in 1921 worden een aantal gebouwen verkocht aan Bourg-en-Bresse, dat er een museum inricht.

Koninklijke afmetingen

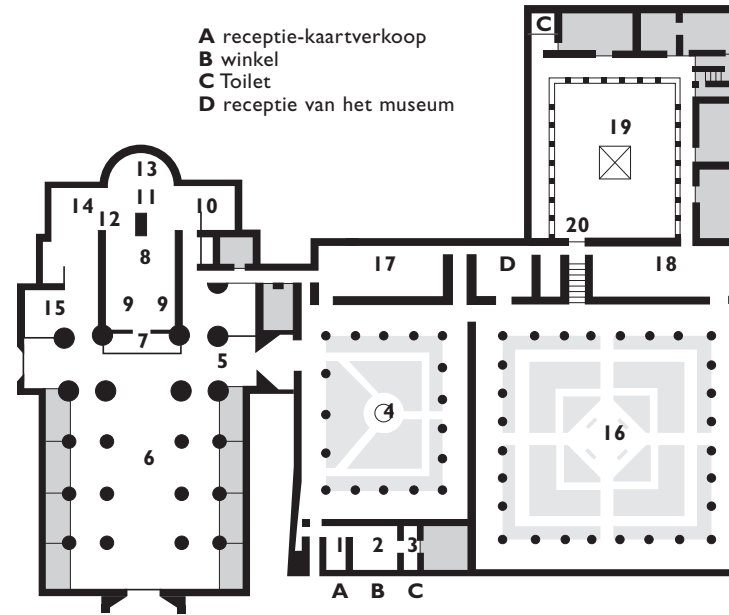
Het complex omvat drie kruisgangen, uniek in Frankrijk, twee kapittelzalen* en meer dan 4 000 m² gemeenschappelijke ruimtes voor 12 monniken.

De eerste kruisgang

- Het gastenverblijf** was bestemd voor Margareta van Oostenrijk en haar gevolg.
- 1 2 3** De eerste kruisgang wordt op de begane grond omgeven door galerijen met spitsbogen* en op de verdieping door geplafonneerde galerijen. Hier werden de gasten ontvangen, de kruisgang is een sluis tussen de buitenwereld en het klooster.

De kerk (1513-1532)

- De kerk is een flamboyant gotisch kunstwerk van de Vlaming Loys van Boghem, de Brusselse bouwmeester van door Margareta van Oostenrijk.
- Het zuidelijke dwarschip** bezit een glas in lood raam dat het verhaal van Suzanna vertelt.
- 5** De kapel van Antoine de Montecuto ligt aan de rechterzijde. Deze aalmoezenier van de prinses is afgebeeld op het glas in lood raam van de Emmausgangers.
- Het schip**, met spitsbogen* en zijschepen met kapelletjes, met zijn kale muren, machtige pilaren en ongekleurd glas, is gewild sober om te contrasteren met de rijkdom van het koor.
- De oksaal***, met een weelderige stenen-begroeiing, kondigt de luister van het koor aan.
- Het koor**, van grote afmetingen, is rijk versierd met stenen kantwerk. Op de gewelven zijn met roze en wit pleisterwerk valse stenen aangebracht. Oorspronkelijk was de vloer bedekt met meerkleurige tegels, waarvan nog slechts enkele resten over bij de graven.

- 9** De eiken koorstoelen aan beide zijden van het koor, zijn rijkelijk bewerkt. De scènes en personages van het oude testament in het zuiden, van het nieuwe testament in het noorden, zijn het werk van een Vlaamse werkplaats, terwijl de “miséricordes*” waarschijnlijk zijn gemaakt door lokale kunstenaars.
- 10** Het graf van Margareta van Bourbon, een grafnis in de zuidmuur, heeft een rijk versierde rand. De pleuranten doen denken aan die van het graf van de hertogen van Bourgondië in Dijon.
- 11** Het graf van Philibert de Schone bevindt zich midden in het koor. In de omringende nissen waken tien elegante sybillen.*
- 12** Het graf van Margareta van Oostenrijk, met een monumentale stenen baldakijn en beeldjes, doet denken aan de praalbedden van prinselijke begrafenissen.

- 13** De vijf gebrandschilderde ramen van het koor zijn tussen 1525 en 1531 uitgevoerd vanaf Brusselse tekeningen. Het middelste raam is uitgevoerd naar gravures van Dürer en toont de verschijningen van de opgestane Christus aan Magdalena en Maria. De zijramen zijn gewijd aan het prinselijke paar: links Philibert de Schone belichaamd door de heilige Philibert van Tournus, en op anderhalf raam zijn genealogie en wapens (huizen van Savoie en Bourbon); rechts vinden we dezelfde opstelling voor Margareta van Oostenrijk met de heilige Margareta en de wapens van de huizen van Habsburg en Bourgondië.
- 14** De kapel van Margareta van Oostenrijk heeft een bijzonder mooie versiering: wit albaste en zwart marmeren bank, polychroom beschilderde hoekstenen. Het grote gebrandschilderde raam van de tenhemelopneming is geïnspireerd op Dürer en op Titiaan voor de bovenste fries van de ‘Triomf van het geloof’. Een monumentaal albaste retabel*, werk van Brabantse artiesten, is gewijd aan de ‘Zeven vreugden van de Maagd’.
- 15** De kapel van Gorrevod bezit een gebrandschilderd raam gewijd aan de ongelovigheid van Sint Thomas, die ook Laurent van Gorrevod voorstelt, gouverneur van Bresse, ridder van de gouden vlies, en zijn echtgenote Claudine van Rivoire. Het voormalige altaar van de kerk staat in deze kapel.

De grote kruisgang

- 16** De grote kruisgang, is monumentaal en heeft dezelfde uitvoering als de eerste kruisgang, met een hoge en lage galerij. De monniken konden hier rondwandelen. Twee elementen van een beeld uit 1985 van de Amerikaan Richard Serra nodigen de bezoeker uit.

Het hoofdgebouw van het klooster

- 17** In het hoofdgebouw van het klooster is nu het gemeentemuseum gevestigd. Vroeger bevonden zich hier de sacristie, noordelijke kapittelzaal*, zuidelijke kapittelzaal en de trap naar de cellen in de slaapzaal.
- 18** De refter is de grootste gewelfde zaal met spitsbogen* van het klooster.

De derde kruisgang

- 19** De derde kruisgang is gereserveerd voor de burgers, tot de bouw werd pas besloten tijdens de werkzaamheden. De stijl is lokaal met drie hoge en lage galerijen met plafonds, die tegen de oostmuur van het reeds gebouwde hoofdgebouw aanleunen. Het is niet ver naar de refter en hij biedt toegang tot de keuken en de ontvangstruimte, de ovens, de procure*, een kamer voor personeel en een gevangenis. De vloer bestaat uit keien en heeft een overdekte put. Een werk uit 1990 van de Duitse kunstenaar Ulrich Rückriem is langs de noordgalerij geïnstalleerd. Deze vier stèles herinneren aan de abten van Brou die in de kerk zijn begraven.

De slaapzaal

- 20** De slaapzaal en de cellen bevinden zich op de verdieping van het hoofdgebouw. Twintig cellen liggen achter elkaar aan een lange gang die de slaapzaal wordt genoemd, met een stenen lantaarn bij de trap.

* Uitleg op de achterzijde van dit document.